

Samhällsbyggnads- processen

Mjölby kommun

Februari 2021

Said Ashrafi, Projektledare

Robert Bergman, Projektmedarbetare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	4
Metod och Avgränsning	4
lakttagelser och bedömningar	5
Styrning och uppföljning	5
lakttagelser	5
Bedömning	9
Samarbete, kommunikation, planering	10
lakttagelser	10
Bedömning	11
Bedömningar utifrån revisionsfråga	12

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Mjölby kommun har PwC granskat kommunens samhällsbyggnadsprocess. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och byggnads- och räddningsnämnden har säkerställt att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Följande revisionsfrågor har legat till grund för vår bedömning av granskningens syfte:

- Finns det en fungerande styrning och uppföljning av arbetet med fysisk planering?
- Finns det en tydlig koppling mellan den tänkta befolkningsutvecklingen och den fysiska planeringen?
- Hur följs arbetet upp och vilken rapportering sker till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige?
- Finns det ett ändamålsenligt internt samarbete inom ramen för den strategiska samhällsplaneringen.
- Säkerställs att den kunskap om förutsättningar för goda livsmiljöer som finns inom omsorgs- och socialnämnden tillvaratas?
- Har behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden och dess lokalisering beaktats?

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att kommunstyrelsen och byggnads- och räddningsnämnden har till övervägande del säkerställt att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Våra granskningsiakttagelser och bedömningar av revisionsfrågor redovisas i rapporten.

Efter genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och byggnads- och räddningsnämnden att beakta följande för att utveckla verksamheten:

- För en mer välfungerande förvaltningsövergripande samhällsbyggnadsprocess behöver kommunstyrelsen och byggnads- och räddningsnämnden säkerställa att den förvaltningsövergripande samhällsbyggnadsprocessen utgår från politiska visioner och mål vid strategiska diskussioner och beslut. Detta för att säkra att de beslut som fattas är i linje med Mjölby kommuns överenskomna mål och långsiktiga strategi. Detta kan åstadkommas genom analyser av processer, arbetsformer och rutiner.
- Koppla planering av framtida exploateringsverksamheten till en långsiktig finansiell analys av kommunens framtida driftskostnader för att minimera risken att byggande sker på platser som är mindre lämpliga ur kommunal ekonomisk synvinkel exempelvis när byggandet sker på privatägd mark utanför tätbebyggda områden.
- Målet om 995 flerbostadshus och 761 småhus till år 2033 bör kompletteras med etappmål för att bättre kunna följa upp bostadsbyggandet så att utvecklingen går åt rätt håll. Rutiner

för hur uppföljningen av bostadsförsörjningsprogrammet ska genomföras behöver arbetas fram.

- För att ytterligare stärka tydligheten i den strategisk styrningen av samhällsbyggnadsprocessen formaliserar kommunstyrelsen lokal- och beredningsgruppens uppdrag, roller och ansvar genom en tydlig uppdragsbeskrivning.
- Kommunstyrelsen säkerställer att processen för inventering av nämndernas behov formaliseras.
- Ta fram en sammanhängande mall för hur de demografiska behoven ska skrivas fram av verksamhetsnämnderna, för att på så sätt få en mer rättvis bild av de framtida investeringsbehoven.

Inledning

Bakgrund

Mjölby kommun växer och efterfrågan på bland annat bostäder ökar. Detta ställer krav på en strategisk planeringsprocess där hänsyn tas till nuvarande och kommande behov av service, barnomsorg, skolor och äldreomsorg men även av möjligheter till rekreation och grönområden.

Det är också viktigt att kommunikationerna är bra, t ex till och från arbete, studier och andra sysselsättningar. För att underlätta för kommuninvånarna att välja gång/cykel eller kollektiva färdssätt krävs en analys och planering utifrån aspekter som miljö och hälsa.

Långsiktig kommunal fysisk planering kan beskrivas utifrån följande delprocesser:

- Samhällsplaneringsprocess (övergripande strategisk nivå, politiska visioner och behov)
- Formella planeringsprocesser (förstudier, investeringsplanering, programarbete, åtgärdslistor, översiktsplan och detaljplanering)
- Genomförandeprocess (byggande av bostäder, lokaler och infrastruktur)
- Förvaltningsprocess (Underhåll och löpande leveranser)
- Myndighetsutövningsprocess (tillståndsprövningar, tillsyn)

Utifrån genomförd riskanalys har revisionen funnit skäl att granska kommunens arbete med fysisk planering.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen och byggnads och räddningsnämnden säkerställer att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Till grund för detta har följande revisionsfrågor formulerats:

- Finns det en fungerande styrning och uppföljning av arbetet med fysisk planering?
- Finns det en tydlig koppling mellan den tänkta befolkningsutvecklingen och den fysiska planeringen?
- Hur följs arbetet upp och vilken rapportering sker till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige?
- Finns det ett ändamålsenligt internt samarbete inom ramen för den strategiska samhällsplaneringen.
- Säkerställs att den kunskap om förutsättningar för goda livsmiljöer som finns inom omsorgs- och socialnämnden tillvaratas?
- Har behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden och dess lokalisering beaktats?

Revisionskriterier

- Plan och bygglagen (PBL), kap 3 om översiktsplanering
- God ekonomisk hushållning enligt kommunallagen (11 kap)
- Översiktsplan
- Kommunens interna riktlinjer och policy

Metod och Avgränsning

Granskningen har skett genom analys av styrande dokument relevanta för granskningen, däribland kommunens översiktsplan, mål- och budget 2020-2022, bostadsförsörjningsplan och processbeskrivningar.

Vidare har intervjuer genomförts med kommundirektör, förvaltningschef för byggnadskontoret samt planarkitekt och exploateringsingenjör. Vi har även gjort avstämningar av våra iakttagelser med förvaltningschefer för omsorgs- och socialförvaltningen samt utbildningsförvaltningen.

Rapporten är sakavstämd hos de intervjuade och kvalitetssäkrad enligt PwC:s interna rutiner.

Iakttagelser och bedömningar

1. Styrning och uppföljning

I följande avsnitt kommer vi att redogöra iakttagelser och bedömningar kopplat till följande revisionsfrågor

- Finns det en fungerande styrning och uppföljning av arbetet med fysisk planering?
- Finns det en tydlig koppling mellan den tänkta befolkningsutvecklingen och den fysiska planeringen?
- Hur följs arbetet upp och vilken rapportering sker till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige?

Iakttagelser

Styrdokument

I reglementen framgår kommunstyrelsens och byggnads och räddningsnämndens respektive uppdrag.

- Kommunstyrelsen (KS) ska leda och samordna mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas. Kommunstyrelsen ska även samordna arbetet med översiktsplaner. Vidare framgår att kommunstyrelsen ska besluta i frågor som rör godkännande av exploateringsavtal som avser genomförande av detaljplaner.
- Byggnads- och räddningsnämnden (BRN) fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet enligt Plan- och bygglagen (PBL). Nämnden ansvarar vidare för att anta, ändra eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser som inte är av principiell betydelse eller i övrigt större vikt.

Plan och bygglagens 3 kap reglerar att kommunen ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Den ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och därigenom vara vägledande för beslut som rör användning av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska även redogöra hur långsiktig hållbar livsmiljö ska främjas.

Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår att den strategiska lokal- och planberedningsgruppen har delegation från kommunstyrelsen att inom ramen för fastställd budget besluta om avvikelser och ändringar i pågående investeringsprojekt. Den strategiska lokal- och planeringsgruppen har i övrigt inget formulerat uppdrag men uppträder på ett formaliserat sätt med bl.a samhällsbyggnadschefen som sammankallande, upprättande av dagordning och minnesanteckningar.

Således är kommunstyrelsen planpolitisk nämnd och ansvarar som beställare för översiktsplanering och detaljplaner samt bereder också planer som antas av kommunfullmäktige. Bygg- och räddningsnämnden beställer upprättandet av planer av

sin förvaltning, byggnadskontoret, efter beslut i kommunstyrelsen. Enligt intervju skapar den nuvarande uppdelningen mellan kommunstyrelsen och bygg- och räddningsnämnden inte någon gränsdragningsproblematik och icke värdeskapande konfliktytor.

Mål och planeringsunderlag

Kommunens mål- och budget 2020-2022 innehåller övergripande mål och nämndernas åtaganden. Vår granskning visar att ett av de övergripande målen är *Mjölby kommun ska erbjuda attraktiva boendemiljöer och stimulera till ökad inflyttning*.

I likhet med 2019 är kommunstyrelsens och bygg- och räddningsnämndens åtaganden 2020 för att uppnå fullmäktiges mål följande;

- Mjölby kommun attraherar allt fler invånare till inflyttning, varumärket Mjölby kommun ska stärkas (Kommunstyrelsen)
- Planberedskapen i kommunen är god och har en effektiv handläggningsprocess (Bygg- och räddningsnämnden)

För den övergripande målsättningen finns indikatorer och måttal fastställda, exempelvis befolkningsutveckling, medborgarnas nöjdhet av platsen, samt antalet färdigställda lägenheter och villor.

Den övergripande styrningen har främst kommit till uttryck inom granskningsområdet genom följande dokument:

Kommunens översiktsplan 2011 (KF 2011-08-23 § 73) innehåller riktlinjer och planeringsföresättningar för den fysiska planeringen i kommunen. Planen sträcker sig till år 2025 och kopplar till kommunens vision 2025. Av protokoll från KF 2018-05-22 beslutades att planen är aktuell men är i behov av revidering under kommande mandatperiod. Vidare konstateras att det även finns två fördjupade översiktsplaner för Skänninge (KF 2016-04-26) och Svartå Strand (KF 2012-11-13) samt att ytterligare en översiktsplan är under upprättande för Mantorp.

Bostadsförsörjningsprogram antaget av fullmäktige 2017-09-19 och gäller för perioden 2016-2020. Programmet har bl.a. utgått från kommunens översiktsplan och omsorgs- och socialnämndens verksamhetsplan. I bostadsförsörjningsprogrammet redovisas identifierade utmaningar för Mjölby kommuns bostadsförsörjning. En av dessa är att *Utveckla marknadsföringen av Mjölby kommun som en attraktiv livsmiljö*. Planen innehåller även prioriterade åtgärder kopplade till utmaningen, bl.a. att pröva nya boendeplaneringar för att skapa attraktiva boendemiljöer och stärka kontakterna med aktörer på bygg- och bostadsmarknaden.

Det finns vidare hänvisningar till nationella mål och strategier. Regeringens övergripande mål för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en, ur social

synpunkt, god livsmiljö. Långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi ska främjas och bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Vidare framgår att ett av målen för samhällsplaneringen är att trygga goda livsmiljöer samtidigt som det ska finnas goda förutsättningar för samhällsbyggande.

Det har även upprättats befolkningsprognoser som både avser kommunen i stort men även utvecklingen i olika kommundelar. Prognoserna är framtagna under mars till april 2020 och sträcker sig fram till år 2033 och utgör underlag för planering.

Vi har även fått ta del av kommunens process för samhällsbyggnad. Av intervjuer framgår att denna processbeskrivning är under uppbyggnad men ger i dagsläget tydlig vägledning om vilka moment som ska genomföras inom mark, plan och lokalförsörjning. Samhällsbyggnadsprocessen är förvaltningsövergripande och alla samhällsbyggnadsprojekt ska (så långt detta är möjligt) bedrivas enligt kommunens projektmodell.

Av intervjuer framgår att kommunledningskontoret har ytterst uppgiften att samordna kommunens styrande dokument, dock framgår det är inte tydligt i intervjuer hur samordning av styrande dokument ska ske.

Översiktsplan

Revidering av översiktsplanen pågår bl.a. för att säkerställa att exempelvis jordbruksmark värnas när nya områden ska etableras. Vidare kan vi konstatera utifrån intervjuer att långsiktiga ekonomiska prognoser och strategier är något som behöver utvecklas. För tjänstepersoner som jobbar operativt i samhällsbyggnadsprocessen är det inte tydligt hur kommunens visioner hänger ihop med den planering som görs.

Gällande översiktsplan (2011-2025) innehåller bl.a. följande riktlinjer för respektive område:

Bostadsförsörjning	Öka med 50 lgh på 10 år Fördelning av nya bostäder 70/30 småhus/lägenheter
Goda livsmiljöer	Funktionsblandning Minskat transportbehov med bil
Livslångt lärande	Skolor har tillgång till naturområden God infrastruktur
Omsorg	Ska finnas boenden och boendemiljöer som är anpassade till olika behov God tillgänglighet till service, vård, kultur och fritid

Befolkningsprognoser

Av befolkningsprognosunderlaget som granskningen tagit del av finns bl.a. bostadsbyggnadsprognos för perioden 2020-2033. Bostadsbyggnadsprognosen ger ingen information om byggtakten, dvs hur många bostäder per år som behöver byggas. Däremot finns uppgifter om att det under prognosperioden (2020-2033) behöver byggas 995 flerbostadshus och 761 småhus för att möta befolkningsutvecklingen. Av intervjuer med kommundirektör och förvaltningschefer framgår det att den planering som finns bedöms i stort vara i enlighet med den tänkta befolkningsutvecklingen.

I översiktsplanen finns plankartor över orterna i kommunen där bl.a. framtida bostadsområden och vägar är inritade. Av planen framgår att behov finns att bygga ut trafikaneläggningar när staden växer. Vidare framgår att planen ska möjliggöra olika framtidsscenarioer och ge alla orter möjlighet att utvecklas utifrån deras förutsättningar samt att helhetssyn är viktig för god försörjning av infrastruktur, i form av vatten, avlopp och annan teknisk försörjning.

Av intervjuer framgår att det inte är tydligt hur upprättade planeringsunderlag, exempelvis översiktsplan, fördjupade översiktsplaner och bostadsförsörjningsprogrammet ska tillämpas. Vidare saknas det strategier för hur visioner och upprättad planering, t ex fördjupade översiktsplaner, inom arbetet med fysisk planering ska uppnås.

Det saknas även en långsiktig finansiell planering som visar att kommunen har ekonomiska förutsättningar att genomföra och driva planerade investeringar samt långsiktig planering för lokalförsörjning.

Uppföljning och rapportering

Politisk nivå

Granskningen visar att uppföljning av kommunstyrelsens och nämndernas arbete inom samhällsbyggnadsprocessen till kommunfullmäktige sker främst i samband med delårsrapportering och årsbokslut då styrelsens och nämndernas måluppfyllelse rapporteras. Granskningen av årsredovisning 2019 visar följande kommunövergripande målsättning:

- Mjölby kommun ska erbjuda attraktiva boendemiljöer och stimulera till ökad inflyttning.

Av rapporten framgår även nämndernas åtagande för att uppnå målsättningen samt måluppfyllelse. För kommunstyrelsen (KS) och bygg- och räddningstjänsten (BRN) redovisas följande åtagande och måluppfyllelse:

Målsättning:	Måluppfyllelse	Kommentar från årsredovisning 2019
KS: Mjölby kommun attraherar allt fler invånare till inflyttning, varumärket Mjölby kommun ska stärkas	Uppfyllt	Invånarantalet har ökat med nästan 400 personer och att befolkningsprognosen är positiv.
BRN: Planberedskapen i kommunen är god och har en effektiv handlägningsprocess	Ej uppfyllt	Antalet detaljplaner som antagits under året var färre än målsättningen. Trots detta, bedömer nämnden att handlägningsprocessen är effektiv och att planproduktionen är relativt hög.

Granskningen har inte tagit del av något material från kommunstyrelsen eller bygg- och räddningsnämnden som kan styrka att det skett någon systematisk uppföljning/utvärdering av processer, arbetssätt etc under året.

Av intervjuer framgår att löpande rapporteringen sker i huvudsak till kommunstyrelsens arbetsutskott. Alla pågående exploateringsprojekt följs upp årligen och redovisas till kommunstyrelsen. Vidare framgår att kommunstyrelsen ska följa upp den översiktliga planeringen, exempelvis kommunens investeringsplanering inom ramen för budgetprocessen, medan bygg- och räddningsnämnden följer upp arbetet kring detaljplaner.

Granskningen visar att kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan har följts upp per augusti och innehåller information om antalet upprättade detaljplaner. Av uppföljningen framgår även andra delar som kopplar till samhällsbyggnadsprocessen, däribland nya arbetssätt och hur verksamheterna jobbar med markberedskap.

Granskningen visar att bygg- och räddningsnämnden följer upp detaljplanearbetet vid varje kvartal. Information till bygg- och räddningsnämnden avseende bl.a. planarbetet och utvecklingen av processer för samhällsbyggnad sker inom ramen för verksamheternas informationspunkt på nämndens sammanträden.

Bedömning

Vi bedömer att *det finns en delvis fungerande styrning och uppföljning av arbetet med fysisk planering. Bedömningen baseras på:*

- Den nuvarande uppdelningen mellan kommunstyrelsen och bygg- och räddningsnämnden orsakar inte någon gränsdragningsproblematik och icke värdeskapande konfliktytor.
- Den strategiska lokal- och planberedningsgruppen har delegation från kommunstyrelsen att inom ramen för fastställd budget besluta om avvikelser och

ändringar i pågående investeringsprojekt, men den det saknas ett formellt formulerat uppdrag för denna grupp, vilket vi bedömer är en brist.

- Det finns en fungerande styrning i form av översiktsplan, fördjupade översiktsplaner och processer samt program, exempelvis kommunens bostadsförsörjningsprogram. Det saknas dock tydliga tillämpningsanvisningar för upprättat planeringsunderlag.
- Uppföljningen till fullmäktige sker genom rapportering av kommunstyrelsen och bygg- och räddningsnämndens måluppfyllelse i delårs- och årsredovisning.
- Bygg- och räddningsnämnden får löpande information från verksamheterna.

Vi bedömer att det *finns en tydlig koppling mellan den tänkta befolkningsutvecklingen och den fysiska planeringen. Bedömningen baserar sig på:*

- Den fysiska planeringen är i enlighet med den tänkta befolkningsutvecklingen. Dock finns det behov av att säkerställa att planering av verksamhet och ekonomi synkroniserar med nu gällande förutsättningar och arbetssätt.

Vi bedömer att arbetet följs upp och rapporteras till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige i tillräcklig grad. Bedömningen baseras på:

- Nämndernas arbete inom samhällsbyggnadsprocessen till kommunfullmäktige sker främst i samband med delårsrapportering och årsbokslut då styrelsens och nämndernas måluppfyllelse rapporteras.
- Löpande rapporteringen sker i huvudsak till kommunstyrelsen och bygg- och räddningsnämnden, exempelvis i form av uppföljning av detaljplanearbetet samt information från ledande tjänstemän i specifika ärenden kopplat till fysiska planering.

2. Samarbete, kommunikation, planering

I följande avsnitt redovisas iakttagelser och bedömningar kopplat till följande revisionsfrågor:

- Finns det ett ändamålsenligt internt samarbete inom ramen för den strategiska samhällsplaneringen.
- Säkerställs att den kunskap om förutsättningar för goda livsmiljöer som finns inom omsorgs- och socialnämnden tillvaratas?
- Har behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden och dess lokalisering beaktats?

Iakttagelser

Samarbete

Som nämnts i tidigare avsnitt finns en dokumenterad samhällsbyggnadsprocess som omfattar såväl planprocess som mark- och lokalförsörjning. Processbeskrivningarna åskådliggör bl.a. sambandet mellan planprocessen och lokalförsörjningsprocessen. Det finns även beskrivningar på särskilda delar i processerna, exempelvis hur

samrådshandlingar ska tas fram och hur analys och utredning ska ske efter samråd har genomförts.

Granskningen har inte kunnat styrka att det finns några övergripande riktlinjer som reglerar hur samverkan inom samhällsbyggnadsprocessen ska ske. Detta bekräftas även i intervjuer. Däremot finns strategisk lokal- och planberedningsgrupp med representanter från förvaltningarna och nämndernas presidier där samverkan mellan olika verksamheter sker. Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår att den strategiska lokal- och planberedningsgruppen har delegation från kommunstyrelsen att inom ramen för fastställd budget besluta om avvikelser och ändringar i pågående investeringsprojekt. Den strategiska lokal- och planeringsgruppen har i övrigt inget formulerat uppdrag men uppträder på ett formaliserat sätt med bl.a samhällsbyggnadschefen som sammankallande, upprättande av dagordning och minnesanteckningar.

Hur tillvaratas kunskap om goda livsmiljöer?

Av kommunens översiktsplan framgår riktlinjer för goda livsmiljöer, vilket bl.a. omfattar närhet till det mesta, att samband mellan orter utvecklas och att transportbehovet med bil minskas genom att tillgodose förutsättningar för bostadsnära service. När det gäller området Omsorg framgår det av översiktsplanen att riktlinjer för att tillgodose goda livsmiljöer är att det ska finnas bostäder och boendemiljöer som är anpassade till människors olika behov. Det framgår vidare att god tillgänglighet till service, vård, kultur och fritidsaktiviteter förutsätter tillgång till goda kommunikationer. Översiktsplanens avsnitt om goda livsmiljöer inom området Omsorg omfattar en nulägesbeskrivning som beskriver vilket behov som finns för personer med funktionshinder och äldre samt möjliga åtgärder för att underlätta för dessa grupper.

Hur inhämtas behov från förvaltningarnas verksamheter?

Av processbeskrivningen för lokalförsörjning framgår när i tid under året som olika typer av behovsinventeringar ska genomföras. Exempelvis ska verksamheternas lokalbehov utredas i maj, behovsbeskrivningar av investeringsprojekt tas fram i augusti, sammanställning av investeringsbehov ska ske i oktober och utkast på lokalförsörjningsplan ska vara klart i februari.

Av intervjuer framgår att lokalbehovet i första hand uppmärksammas inom respektive förvaltning för att sedan inkluderas i investerings- och lokalförsörjningsprocesserna. Både företrädare för utbildning och omsorgs- och socialförvaltningen uppger att förvaltningarna är delaktiga i dessa processer fram till beslut tas i ärendet, exempelvis omsorgs- och socialförvaltningen möjlighet att lyfta för- och nackdelar med föreslagna tomter ur ett verksamhetsmässigt perspektiv. Den strategiska lokal- och planeringsgrupp fungerar också som ett forum för kommunens verksamheter för att bl.a. synliggöra behov

Av intervjuer framgår bl.a. följande:

- Omsorgs och socialförvaltningen är delaktig i detaljplaneprocessen där förvaltningens inspel beaktas, främst genom remissförföranden och i projektgrupper

för detaljplaner. Förvaltningen är även delaktig i samband med nyproduktion av lokaler, exempelvis genom projektmöten, byggmöten men även ramprogram och lokalfunktionsprogram. Företrädare för förvaltningen bjuds in till forum, exempelvis strategisk lokalförsörjningsgrupp, där förvaltningens behov kan lyftas fram. Av intervju framgår att förvaltningens behov vägs in den planering som upprättas. Däremot upplevs det att "mjuka frågor" inte får tillräcklig plats i planeringen. Behov av nya vårdboenden har beaktats när det gäller LSS-boenden men inte nya vårdboenden.

- Omsorgs- och socialförvaltningen involverar pensionärsföreningar för att fånga upp de efterfrågar, exempelvis vid vårdboenden. Förvaltningen har även möjlighet att stödja sig mot aktuell forskning samt att utformningen av verksamheten är reglerad i form av olika standarder, föreskrifter och lagstiftning.
- Formerna i strategisk lokal- och planberedningsgrupp för att fånga upp olika verksamheters övergripande behov, däribland behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden, är i dagsläget inte är formaliserat. Här anses behov finnas för att tydliggöra hur flöden av idéer och förslag ska fångas upp.
- Av intervju med utbildningsförvaltningen framgår att samhällsbyggnadsprocessen säkerställer att nämndens behov beaktas. Processen ger en bättre kontinuitet än tidigare arbetssätt och behov fångas upp och beaktas på ett bättre sätt nu än med tidigare arbetssätt. Däremot finns en osäkerhet om det finns tillräckliga resurser för att tillgodose verksamhetens behov p.g.a. olika planeringshorisonter, exempelvis att investeringsbudget är 3 årig medan planering för en ny skola är minst 5 år.

Bedömning

Vi bedömer att det *finns det ett ändamålsenligt internt samarbete inom ramen för den strategiska samhällsplaneringen*. Bedömningen baseras på:

- Det finns en strategisk lokal- och planberedningsgrupp med representanter från förvaltningarna och nämndernas presidier där samverkan mellan olika verksamheter sker.
- Samhällsbyggnadsprocessen åskådliggör bl.a. sambandet mellan planprocessen och lokalförsörjningsprocessen och när exempelvis inhämtning av behov från verksamheterna ska ske.
- Intervjuer indikerar att samverkan fungerar tillfredsställande, bl.a. att fånga upp verksamheternas frågor/behov som rör kommunens samhällsbyggnad.

Vi bedömer att det *säkerställs att den kunskap om förutsättningar för goda livsmiljöer som finns inom omsorgs- och socialnämnden tillvaratas*. Bedömningen baseras på:

- Kommunens översiktsplan omfattar områden som rör goda livsmiljöer i samhällsplaneringen, däribland nulägesbeskrivning av behov för funktionshindrade och äldre samt riktlinjer hur goda livsmiljöer ska tillgodoses i samhällsplaneringen.

- Företrädare för utbildning och omsorgs- och socialförvaltningen uppger att förvaltningarna är delaktiga i dessa processer fram till beslut tas i ärende.

Vi bedömer att *behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden och dess lokalisering delvis är beaktad i samhällsbyggnadsprocessen*. Bedömningen baseras på:

- Forum finns för att lyfta verksamheternas behov och det finns en planering för hur behovsinventering ska ske avseende lokalförsörjning.
- Formerna för att fånga upp olika verksamheters behov, däribland behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden, är i dagsläget inte formaliserat. Granskningen indikerar att det finns behov av att tydliggöra hur flöden av idéer och förslag ska fångas upp. Vi ser en risk för att investeringarna i lokaler blir avhängig av vilka analyser respektive verksamhetsnämnd förmår göra, snarare än de faktiska behoven.

Bedömningar av revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Finns det en fungerande styrning och uppföljning av arbetet med fysisk planering?	Delvis uppfyllt <ul style="list-style-type: none"> • Den nuvarande uppdelningen mellan KS och BRN orsakar inte någon gränsdragningsproblematik och icke värdeskapande konfliktytor. • Den strategiska lokal- och planberedningsgruppen har delegation från KS att inom ramen för fastställd budget besluta om avvikelser och ändringar i pågående investeringsprojekt, men den det saknas ett formellt formulerat uppdrag för denna grupp, vilket vi bedömer är en brist. • Det finns en fungerande styrning i form av översiktsplan, fördjupade översiktsplaner och processer samt program. • Det saknas dock tydliga tillämpningsanvisningar för upprättat planeringsunderlag. • BRN får löpande information från verksamheterna.	
Finns det en tydlig koppling mellan den tänkta befolkningsutvecklingen och den fysiska planeringen?	Uppfyllt <ul style="list-style-type: none"> • Den fysiska planeringen är i enlighet med den tänkta befolkningsutvecklingen. • Behov finns att säkerställa att planering av verksamhet och ekonomi synkroniserar med nu gällande förutsättningar och arbetsätt.	
Hur följs arbetet upp och vilken rapportering sker till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige?	Uppfyllt <ul style="list-style-type: none"> • Uppföljningen till fullmäktige sker genom rapportering av kommunstyrelsen och bygg- och räddningsnämndens måluppfyllelse i delårs- och årsredovisning. • Löpande rapporteringen sker i huvudsak till kommunstyrelsen och bygg- och räddningsnämnden, exempelvis i form av uppföljning av detaljplanearbetet samt information från ledande tjänstemän i specifika ärenden kopplat till fysiska planering.	

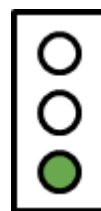

Finns det ett ändamålsenligt internt samarbete inom ramen för den strategiska samhällsplaneringen?

Uppfylld

- Det finns en strategisk lokal- och planberedningsgrupp med representanter från förvaltningarna och nämndernas presidier där samverkan mellan olika verksamheter sker.
- Samhällsbyggnadsprocessen åskådliggör bl.a. sambandet mellan planprocessen och lokalförsörjningsprocessen och när exempelvis inhämtning av behov från verksamheterna ska ske.
- Intervjuer indikerar att samverkan fungerar tillfredsställande.

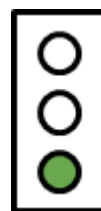

Säkerställs att den kunskap om förutsättningar för goda livsmiljöer som finns inom omsorgs- och socialnämnden tillvaratas?

Uppfylld

- Kommunens översiktsplan omfattar områden som rör goda livsmiljöer i samhällsplaneringen, däribland riktlinjer hur goda livsmiljöer ska tillgodoses i samhällsplaneringen.
- Förvaltningarna är delaktiga i dessa processer fram till beslut tas i ärende.

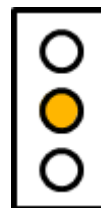

Har behovet av nya förskolor, skolor och vårdboenden och dess lokalisering beaktats?

Delvis uppfyllt

- Forum finns för att lyfta verksamheternas behov och det finns en planering för hur behovsinventering ska ske avseende lokalförsörjning.
- Formerna för att fånga upp olika verksamheters behov är i dagsläget inte är formaliserat.
- Det finns behov av att tydliggöra hur flöden av idéer och förslag ska fångas upp.

2021-02-09

Lena Brönnert

Uppdragsledare

Said Ashrafi

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Mjölby kommuns förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 13 oktobe. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.